

... ÍTÉLŐTÁBLA

...Pf.../2015/11

A ... Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. ... Levente (... által képviselt **I.rendű felperes neve**. (... I.r. és **II.rendű felperes neve** (...)) II.r. felpereseknek - ... ügyész által képviselt **alperes neve** (...)) alperes ellen kártérítés iránt a ... Törvényszék előtt folyamatba tett perében a 2014. november ... napján kelt 71.P.../2012/54 számú ítélet ellen felperesek részéről 56. sorszám alatt előterjesztett és 58. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A ... Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában megállapította, hogy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal ... Megyei Igazgatósága 2004. május 26-án feljelentést tett ... született ... ellen az adóbevétel különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntette elkövetésének alapos gyanúja miatt arra hivatkozva, hogy a ... ügyvezetése alatt működő ... Kft. játékgep exportálásokról fiktív számlákat állított ki, amelyek felhasználásával jogosulatlanul kísérelt meg visszaigényelni 120.350.000 Ft értékű általános forgalmi adót.

A ... Megyei Főügyészség 2007. március 6-án vádat emelt ... és társai, a játékgepek értékesítésében résztvevő egyéb cégek érintett képviselőivel szemben fiktív számlák kibocsátása miatt. A vádiratban IX.r. gyanúsítottként szerepelt a II.r. felperes, II.rendű felperes neve, aki ellen a vád valótlan tartalmú számlák kiállítása volt, amellyel közreműködött a ... Kft. adócsalásában. A vádirat szerint a ... Kft. 1999. október 1. napján kezdte meg a működését, fő tevékenysége az élelmiszer kereskedelem volt, 2001. évtől kezdett el papíron nyerőautomaták és játékgepek beszerzésével és értékesítésével foglalkozni. 2001. március 26-tól 2003. augusztus 22-ig negyedévenként két számlát állított ki játékgep beszerzésekről. A ... Kft. a játékgepeket a ... Kft-től és a ... Kft-től vásárolta és azokat a 2001. január 15-én és 2002. január 16-án kötött, egy évre szóló szállítási keretszerződések alapján továbbértékesítette a ... (USA) off-shore cégnek. A ... nevében ... adott megbízást a szállításra a II.r. felperes vezetése alatt álló I.r. felperesnek, hogy végezze el a konténerek kiváltását és az export szállításokat. A vámkezelések szűrőpróbaszerűen történtek, a rakodás helye ... Kikötő, a rendeltetési országok pedig Litvánia, Oroszország, Szlovénia és az USA voltak.

Az ügyészség megállapította, hogy miután szállítási költségek nem merültek fel és a szerződések is budapesti teljesítést írtak elő, a termékek tulajdonjoga már Magyarországon átruházásra került a ... részére, így a ... Kft. export értékesítést nem végzett.

A ... Kft. és a ... Kft. a továbbértékesített játékgépeket a ... Kft-től, a ... Kft-től és a Noszter Kft-től vásárolta, a ... Kft. azonban bizonylattal nem rendelkezett a játékgépek beszerzésének megtörténtéről. A ... Kft. rendelkezett számlákkal, de a játékgépek beszerzésének megtörténtét sem átadás-átvételi iratokkal, sem a szállításokat alátámasztó más dokumentumokkal nem tudta igazolni. A ... Kft-nek a számlák ellenértékének kifizetéséhez fedezete nem volt, azt tagi kölcsönökből biztosította. A ... Kft. az export értékesítésekről a ... felé bocsátott ki számlákat, amelyek a termékek beazonosításához szükséges adatokat nem tartalmazták, mindössze mennyiség és típus megjelölés szerepelt rajtuk, de a játékautomaták gyártási száma, valamint az Országos Mérésügyi Hivatal azonosító száma nem került feltüntetésre. Mindezek alapján a vádirat szerint a ... Kft. valótlan tartalmú számlákat bocsátott ki az értékesítésekről és exportálásokról a **...-nak**, az értékesítések a valóságban nem történtek meg, a ... Kft. nem vett játékgépet és a ... részére a valóságban kisértékű, használt, alkatrésznek felhasználható játékgép alkatrészeket és ismeretlen termékeket exportált. A színlelt szállítások, értékesítések és a valótlan tartalmú számlák kiállítása azt a célt szolgálta, hogy a ... Kft. az adóbevallásában a fiktív okiratok felhasználásával történt Áfa visszaigénylést valós értékesítésként tudja legalizálni, ezzel rendszeres haszonszerzésre törekedve az adóhatóság megtévesztésével a ... Kft. nevében a vádlottak 3 év alatt összesen 120.990.000 Ft Áfát igényeltek vissza jogosulatlanul.

A vád szerint a II.r. felperes fiktív számla kiállításával és fiktív számla kiállításában való közreműködéssel bűnsegédként nyújtott segítséget a fenti bűncselekmények elkövetésében.

A ... Megyei Bíróság 2007.július 23-án kelt végzésével megkereste az ügyészt a vádirat hiányosságainak pótlása végett. A ... Megyei Főügyészség 2008. április 4. napján csatolta az adószakértői véleményt, valamint a II.r. felperessel szemben pontosította a vádiratot akként, hogy a II.r. felperes az I. r. felperes nevében valótlan tartalmú export szállításról szóló 9 db fiktív számlát bocsátott ki a szolgáltatás teljesítéséről. A II.r. felperest az ügyészség a pontosított vádiratban folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csalás büntetében való bűnsegédi részvétellel, valamint folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisításban való bűnsegédi részvétellel vádolta.

A büntetőeljárás során eljárta ... Megyei Bíróság kihallgatta a vádlottakat, újabb adószakértői véleményeket szerzett be, egyéb széleskörű bizonyítást folytatott le, majd 7.B..../2008/195 számú, 2011. április 5-én kelt ítéletében a vádlottakat - a II.r. felperest is - felmentette az ellenük felhozott vádak alól.

Az I.r. felperes tevékenységével kapcsolatban a büntetőbíróság megállapította, hogy az I.rendű felperes neve. saját beszállítókat vett igénybe a játékgépek exportjával kapcsolatban, akik a közreműködői fuvardíjaikat a szolgáltatásuk teljesítésekor, tehát 2001-2003. években kiszámlázták az I.rendű felperes neve. felé. A konténerek szállításának fuvarokmányai rendelkezésre álltak, a szállítmányozási szerződések 2001. március 30. és 2003. június 26. között teljesítésre kerültek, az ... azonban egy számla kivételével a ... felé csak 2005-ben bocsátotta ki a további számlákat. A büntetőbíróság megállapította, hogy a gazdasági esemény valós volt, így a II.r. felperes által kibocsátott számlák nem tekinthetők fiktívnek.

A nyomozati eljárás során kirendelt ... igazságügyi könyvszakértő álláspontja szerint a ... Kft. exportértékesítést nem végzett, a büntető perben kirendelt ... igazságügyi szakértő pedig a beszerzési oldalon fellelhető ellentmondásokra hivatkozással nem ítélte valós tartalmúnak az exportértékesítésről kiállított számlákat. A szakértőket a büntetőbíróság többször meghallgatta, majd őket az eljárásból kizárta és az ügyben szakértőként a ...i Könyv- és Adószakértő Intézet vezetője által kijelölt adószakértőket - ... és ... - rendelte ki. ... igazságügyi szakértő rögzítette a szakvéleményében, hogy kizárólag könyvszakértői módszerrel az értékesített termékek utólag egyértelműen nem azonosíthatók be, nem igazolható, hogy a számlán szereplő gépek kerültek-e

értékesítésre, valamint az sem, hogy abban a mennyiségben és értékben lettek-e értékesítve, amelyet a számla tartalmazott. Mivel nincs tételes szállítólevél, tételes átadás-átvételi jegyzőkönyv vagy tételes vámvizsgálat, amelyekből ezek egyértelműen megállapíthatóak lennének, a szakértő álláspontja szerint könyvszakértői szempontból az jelenthető ki, hogy valamilyen eszközök exportértékesítése megtörtént, mivel ezt a vámhatóság igazolta és a vevő ki is fizette, könyvszakértői módszerekkel azonban azt nem lehet bizonyítani, hogy a ... Kft. beszerzéseit terhelő és visszaigényelhető Áfa teljes mértékben nem lenne jogos. Mindezek alapján a büntetőbíróság a vádlottakat bizonyítottság hiányában, a jelen per II.r. felperesét pedig bűncselekmény hiányában felmentette.

A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 4.915.559 Ft tőke, mint vagyoni kárnak az I.r. felperes részére, valamint 5.000.000 Ft nem vagyoni kárnak a II.r. felperes részére történő megfizetésére. Mindkét összeg után a Ptk. 301.§ szerinti késedelmi kamat megfizetését kérték 2011. április 5. napjától a kifizetés napjáig. Kérték továbbá az alperes perköltségben való marasztalását. Keresetük jogalapjaként a Ptk. 339-át és 349.§ (1) bekezdését jelölték meg.

Álláspontjuk szerint az alperes kirívóan súlyos jogalkalmazási hibát követett el, amikor alapos gyanú hiányában az II.r. felperessel szemben vádat emelt. Hivatkoztak arra, hogy már a nyomozati szakaszban rendelkezésre álló okirati bizonyítékokból egyértelműen megállapítható volt, hogy az I.rendű felperes neve. fiktív számlakibocsátására vonatkozó körülmény nem merült fel, egy létező cégtől kapott az I.r. felperes fuvarozásra, illetve szállítmányozásra megbízást, amely megbízásnak a jogszabályoknak mindenben megfelelően eleget tett. Álláspontjuk szerint az ügyészségnek a gyanúsított cégek könyvelési anyagát be kellett volna szereznie, illetőleg szakértőt kellett volna kirendelnie még vádemelést megelőzően.

Előadták, hogy az I.r. felperes taggyűlési határozata alapján az I. és II.r. felperesek között megállapodás jött létre, amelyben rögzítették, hogy az I.r. felperes megtéríti a II.r. felperesnek a büntetőeljárásból eredő mindennemű költségét. Ezért az I.r. felperesnek 384.746 Ft utazási költségből, 1.071.813 Ft II.r. felperesnek megfizetett bérköltségéből, valamint 3.459.000 Ft a II.r. alperest képviselő ügyvéd munkadíjából álló vagyoni kára keletkezett.

A II.r. felperes nem vagyoni kára körében a keresete jogalapjául a Ptk. 75. § (1), 76. §-ára, továbbá a 84. §-ára hivatkozott. Előadta, hogy 2006. május 23-tól 2011. április 5. napjáig volt ellene büntetőeljárás folyamatban, melynek folytán a személyhez fűződő, az emberi méltósághoz való joga sérült, amelyből eredően 5.000.000 Ft nem vagyoni kára keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a perbeli ügyben kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés nem állapítható meg, ugyanis a nyomozati eljárás során számos olyan körülmény merült fel, amely a II.r. felperes bűnösségére vonatkozó gyanút vetette fel. Álláspontja szerint a vádirat pontosan tartalmazta a II.r. felperessel szembeni vád megjelölését, a folytatólagosan üzletszerűen elkövetett különösen nagy kárt okozó csalás büntetvényében való bűnsegédi közreműködést, illetve folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisítás vétségében való bűnsegédi közreműködést. Előadta továbbá, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény szerint a gyanúsított kihallgatásától számítva két év állt rendelkezésre a nyomozás folytatására, ennek lejártát követően az ügyészség a nyomozás megszüntetése vagy vádemelés tekintetében hozhatott döntést. A rendelkezésre álló adatok alapján pedig a nyomozást megszüntetni nem lehetett, hiszen annál több bizonyíték állt rendelkezésre a II.r. felperes bűnössége vonatkozásában is, ezért került sor a vádemelésre.

Előadta, hogy amennyiben a büntetőügyben a tárgyalás előkészítése során nyilvánvalóan és egyértelműen megállapítható lett volna, hogy a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény, akkor a bíróság a Be. 267.§ (1) bekezdésének alkalmazásával az eljárást megszüntette volna.

Hivatkozott a Be.339.§ (1) bekezdésére is, mely szerint a polgári bíróságnak nincs hatásköre, sem kártalanítási, sem kártérítési perben a meghatalmazott védő díjának és a terhelt készkiadásainak a megtérítésére irányuló igény elbírálására. Ezért az I.r. felperes által előterjesztett kereset vonatkozásában a per megszüntetését kérte utalva a 4/2007 PK véleményre és az EBH 2010/2114 számú döntésére is.

Vitatta továbbá az I.r. felperes keresetösségi jogát figyelemmel arra, hogy az I.r. felperes nem volt a kereset alapjául szolgáló büntetőügy alanya és nem bizonyította azt sem, hogy a II.r. felperessel történt megállapodás megkötésével a Ptk.329.§-a szerinti alanyváltozással megszerezte volna a perlési jogosultságot.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. és II.r. felperes keresetét elutasította és felhívta a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek fejenként 100.000 Ft perköltséget.

Döntése indokolásában a Ptk.339.§ (1), 349.§ (1) és (3), valamint a 340.§ (1) bekezdését hívta fel, majd úgy foglalt állást, hogy az I.r. felperes keresetösségi joga körében a per megszüntetésének az alperesi állásponttal szemben az 1998. évi XIX. tv. (Be.) 339.§ (1) bekezdése alapján nincs helye, hiszen az I.r. felperes nem volt a büntetőeljárás alanya. A felperesek közötti megállapodásra figyelemmel álláspontja szerint az I.r. felperes keresetösségi joga a perben fennállt.

Ezt követően az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a II.r. felperessel szembeni vádemelés okszerűtlennek minősült-e. Osztotta az alperes azon álláspontját, miszerint a nyomozás során rendelkezésre álló adatokból következő tények kirívóan okszerűtlen értékelése, mint súlyos jogszabálysértés esetén van csak lehetőség annak kimondására, hogy az ügyészség az alaptalan vádemeléssel kárt okozott. Ilyen körülményeket azonban az elsőfokú bíróság nem talált.

Kiemelte, hogy a perbeli esetben a vádemelés alapját egy rendkívül szövevényes, sok céget érintő jelentős nagyságú, 120.000.000 Ft-ot meghaladó Áfa csalásosügylettel kapcsolatos bűncselekmény gyanúja képezte. A büntetőiratok tanulmányozása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a nyomozati eljárás során voltak olyan körülmények, amelyek a II.r. felperes bűncselekményben való bűnsegédi részvételének a gyanúját támasztották alá. Ilyen körülmény volt az, hogy a ... és az I.r. felperes között létrejött első szállítmányozási keretszerződés idején a ... még nem volt bejegyezve a cégjegyzékbe, továbbá, hogy a II.r. felperes az első vallomásában úgy nyilatkozott, hogy egy kivételével 2005-ben fizette ki a megbízási díjat a ..., később azonban úgy módosította a vallomását, hogy a megbízási díja 90 %-át 2001-ben fizette ki a ..., a 10 %-át pedig 2005-ben. Gyanús körülmény volt az is, hogy a 2001-es teljesítés ellenére egy kivételével csak 2005-ben készültek a számlák, tehát azon időszakban, amikor már adóhatósági és rendőrségi nyomozás is folyamatban volt. A II.r. felperes ártatlanságát megkérdőjelező körülmény volt az is, hogy noha a ...t ... képviselte az I.r. felperessel létrejött szállítmányozási szerződések megkötésekor, a II.r. felperes annak ellenére, hogy vallomása szerint ...ól kapta a megbízást és a megbízási díjat is, ...-t a fényképtablóról egyetlenegy esetben sem ismerte fel. ... a nyomozás során tett tanúvallomásában pedig tagadta, hogy 2001. évben megbízást adott volna az I.r. felperesnek és azt állította, hogy csak 2005-ben kereste őt meg a II.r. felperes. ... ezen tanúvallomását támasztotta alá az ügyletekben részt vett ügyvéd irodájában tartott házkutatás eredménye is, amelynek során az ügyvédő számítógépén 2001-ben keltezett, de valójában 2005-ben készült ... nevében a perbeliügylettel kapcsolatban kiállított megbízási szerződést találtak.

Rámutatott arra is az elsőfokú bíróság, hogy a büntető eljárás során további széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatására került sor, továbbá a nyomozati eljárásban, illetőleg a büntetőperben kirendelt szakvélemények között ellentmondás húzódott. ... és ... szakértőket a büntetőper folyamán a bíróság kizárta az eljárásból és ezt követően a harmadik szakértői véleményre alapítottn hozta meg az ítéletét. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint voltak olyan körülmények, amely a fiktív számlák kiállítását és az adócsalásban, illetve a magánokirat hamisításban való II.r. felperesi bűnsegédi közreműködést támasztották alá, ezért az ügyészség vádemelése kirívóan alaptalannak nem tekinthető.

Rámutatott még arra az elsőfokú bíróság, hogy a Be. 267. § (1) bekezdés j.) és k.) pontjai alapján a büntetőbíróság nem szüntette meg az eljárást, amelyből pedig az következik, hogy a vád törvényes volt, illetőleg a hiánypótlást követően a vádirat megfelelt a törvényi előírásoknak. Az I.r. felperes vagyoni kárigénye körében megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy az I.r. felperes saját elhatározásából térítette meg a II.r. felperesnek a büntetőeljárás során felmerült költségeit. Az ebből eredő kárt a II.r. felperes kárigényének alapossága esetén is az I.r. felperesnek kellene viselnie. Az alperes esetleges jogellenes magatartása és az I.r. felperes esetleges károsodása között ugyanis abban az esetben sem állna fenn okozati összefüggés.

Megjegyezte továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a Be.339.§ (1) bekezdése szerint a felmentő ítélet esetén az állam viseli a vádlott büntetőeljárás során felmerült költségeit. Ezen igényét azonban a II.r. felperes a büntetőeljárásban nem érvényesítette.

Az ítélet ellen a felperesek éltek fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetükben foglaltaknak való teljes helytadást, valamint az alperes perköltség viselésére való kötelezését kérték. Másodlagosan indítványozták az első fokon eljáró bíróság új eljárásra való utasítását.

Fellebbezésükben kiemelték, hogy az I.r. felperes a büntetőeljárásban egy értékesítési lánc után következő elem volt, akit a ... részére értékesített tárgyak nemzetközi szállítmányozásával bíztak meg, az értékesítési láncban tehát már nem vett részt, az értékesítési lánc utolsó láncszemének megbízását hajtotta végre. Hivatkoztak arra, hogy a II.r. felperes a szállítmányozásokkal kapcsolatban már a nyomozati eljárásban rendelkezésre bocsátotta a szállítmányozási szerződéseket, a fuvarleveleket, a CMR-eket, amelyekkel egyértelműen alátámasztotta annak tényét, hogy a szállítmányozások, amelyekkel a ... az I.rendű felperes neve-t megbízta, és amelyekről az I.rendű felperes neve. számlákat állított ki, a valóságban ténylegesen megvalósult gazdasági események voltak.

Utaltak arra, hogy az APEH ... Megyei Igazgatósága sem állította az eljárása során, hogy a szállítmányozások a valóságban nem történtek meg. Részletesen idézte a ... Megyei Bíróság 7.B..../2008/195 számú ítéletében foglaltakat, amelyek szintén arra a megállapításra jutottak, hogy az I.rendű felperes neve. 2001. és 2003. között a közreműködőként bevont társaságok és egyéni vállalkozó fuvarozók révén a szállítmányozást a valóságban ténylegesen elvégezte. A teljesítés időpontjában költsége is merült fel, a konténer szállítások pedig követhetőek voltak. Rámutattak arra, hogy a büntetőbíróság ezen következtetésekre a nyomozóhatóság rendelkezésére is álló okirati bizonyítékok alapján jutott.

Utaltak még a Ptk. fuvarozásra és szállítmányozásra vonatkozó rendelkezéseire, melyek sem a fuvarozó, sem a szállítmányozó részére nem írnak elő a küldemény tartalmának átvizsgálására vonatkozó kötelezettséget. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság indokolásában felhozottak a vádemeléshez szükséges alapos gyanút nem támasztották alá. Kiemelték, hogy a magyar jogi szabályozás is lehetőséget ad arra, hogy egy gazdasági társaság a cégjegyzékbe történő bejegyzést megelőzően előtársaságként működjön és üzletszerű gazdasági tevékenységet folytasson.

Álláspontjuk szerint azon tény, hogy egy közel 1 milliárdos bevétellel dolgozó társaság ügyvezetője, nem emlékszik pontosan egy több évvel korábban teljesített megbízással kapcsolatos számla kiállításának időpontjára és módjára és e tekintetben a vallomását a későbbiekben módosítja, nem keletkeztet gyanút bűncselekmény elkövetésére vonatkozóan.

Hivatkoztak arra, hogy a büntetőbíróság is arra a következtetésre jutott, hogy önmagában abból, hogy a számlák a teljesítéshez képest későbbi időpontban kerültek kiállításra, nem lehet a bűncselekmény gyanújára következtetni, egyebekben a megkötött szerződés erre lehetőséget biztosított az ... számára. A II.r. felperestől az sem volt elvárható, hogy minden egyes megbízás esetén a megbízót egy fénykép alapján több év távlatából felismerje. Az ügy összetettsége, nemzetközi szálakkal tűzdeltsége sem adhat alapot arra, hogy egy büntetőügy szereplőivel szemben a nyomozóhatóság automatikusan vádat emeljen. Abból pedig, hogy a büntetőbíróság a büntetőeljárást nem szüntette meg, nem lehet automatikusan következtetést levonni arra, hogy a nyomozóhatóság vádirata alapos és jogszerű volt.

Ismételten előadták, hogy a ... Megyei Főügyészség a vádemelés során teljes mértékben figyelmen kívül hagyta azokat a bizonyítékokat, amelyek a II.r. felperes ártatlanságát támasztották alá. Fentiekre figyelemmel álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság ítélete jogszabályba ütköző tekintettel arra, hogy annak meghozatalakor nem vizsgálta meg körültekintően a büntetőeljárás iratanyagát és a II.r. felperes ártatlanságát alátámasztó bizonyítékokkal egyáltalán nem foglalkozott, azokat teljes körűen figyelmen kívül hagyta.

Nem vitatták, hogy az ügyészség a vádemelés során mérlegelési jogkörben jár el, azonban álláspontjuk szerint az eljárás során felmerülő bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte és figyelmen kívül hagyta a II.r. felperes ártatlansága mellett szóló bizonyítékokat, ezért a kártérítési felelőssége fennáll.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokaira való utalással. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból okszerűen levont következtetéssel a vonatkozó jogszabályok pontos megjelölésével többek között a jogellenesség hiányának megállapításával megalapozottan utasította el a keresetet. Megismételte az elsőfokú eljárás során elfoglalt azon jogi álláspontját, hogy a vádemelés az alperes mérlegelési körébe tartozott, amely a nyomozás során felmerült bizonyítékok egybevetését jelenti az adott anyagi jogszabály szerinti törvényi tényállással, a vádemelést pedig nem teszi felróhatóvá, ha a bíróság a szabad bizonyítás elve és a bizonyítékok szabad mérlegelése alapján arra a következtetésre jut, hogy a bűnösség, a vádlott terhére rótt bűncselekmény nem állapítható meg. Ismételten hangsúlyozta, hogy a tényállás teljes feltárása és a bizonyítás a bírósági eljárásban zajlik, a bizonyítás végső soron a bíróság feladata. Vitatta ezért azon felperesi állítást, hogy a nyomozás során rendelkezésre álló adatok alapján már az ügyészség ugyanazon eredményre juthatott volna, mint utóbb a bíróság. Kiemelte, hogy a ... Megyei Bíróság felmentő ítélete szerint a bíróság számos megkeresést foganatosított, szakértőket rendelt ki, további tanúkat hallgatott ki és könyvelési anyagokat szerzett be, így pl. olyan adóhatósági határozatok és vizsgálati eredmények is a bírósági eljárás anyagává váltak, amelyek még nem képezhették a nyomozati irat részét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádemelésig felmerült bizonyítékok alapján az alperes mérlegelési jogával élve jogszerűen emelt vádat a II.r. felperessel szemben.

Ismételten hangsúlyozta, hogy az ügyben a külföldi cégek érintettségére tekintettel a jogsegély iránti kérelmek teljesítése olyan mértékben eredményezte az eljárás elhúzódását, hogy ... gyanúsított esetében a kihallgatásától számított két éves határidő eltelt, ezért az ügyész a Be. 190. § (3) bekezdése alapján arról dönthetett, hogy a nyomozást megszünteti, vagy az iratismertetést követően

vádat emel. Tekintettel arra, hogy a vádemeléshez szükséges bizonyosság szintjén a bűncselekmény elkövetésének bizonyításához megfelelő bizonyítékok rendelkezésre álltak, a vádemelés jogszerű volt.

Utalt továbbá az APEH ... Megyei Igazgatóságának 2004. május 14. napján készült és a büntetőfeljelentéshez mellékelte jegyzőkönyvére, amelyekből kitűnt, hogy a játékgépek és videó kártyák eredeti tulajdonosa nem volt fellelhető, a vámkezelések szűrőpróba szerűsége pedig nem igazolja, hogy a termékek exportálása valóban megtörtént. A vádiratban szereplő tényállítás a vád kiegészítés keretében beszerzett 2007. november 30. napján kelt, majd a bírósági eljárásban 2010. február 12. napján kelt szakvélemények is alátámasztották, a szakértők kizáráshoz vezető körülmények pedig csak a bírósági eljárásban később merültek fel.

Az alperesi álláspont szerint a felperes által hivatkozott és a büntetőbíróság által rögzített, a felperest felmentő tényállítás már az APEH és a büntetőbíróság által szinte párhuzamosan lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként vált megállapíthatóvá, ebből viszont nem lehet visszakövetkeztetni a vádemelés jogsértő voltára.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a tényállást és helyes az arra alapított jogi döntése is. A ... Ítélet tábla az elsőfokú bíróság jogi indokolásával teljes mértékben egyetértett, azt csak annyiban pontosítja, hogy a keresetösségi jog a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, tehát hogy a felperest megilleti-e, illetőleg éppen a felperest illeti-e meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. Ebből következően a perbeli legitimáció főszabályként anyagi jogi kérdés, hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet.

A perbeli esetben az alperes a per megszüntetését az I.r. felperessel szemben nem a keresetösségi jog, hanem hatáskör hiánya miatt kérte előadva, hogy a polgári bíróságnak a Be. 339. § (1) bekezdésére figyelemmel sem kártalanítási, sem kártérítési perben nincs hatásköre a meghatalmazott védő díjának és a terhelt készkiadásainak megtérítésére irányuló igény elbírálására.

A fenti pontosítással az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy mivel az I.r. felperes keresetének jogalapjául a Ptk.339. és 349.§ (1) bekezdését jelölte meg, ténybeli alapjául pedig az I. és II.r. felperesek között létrejött megállapodást, amely alapján az I.r. felperes megtéríteni vállalta a II.r. felperesnek a büntetőeljárásból eredő költségét, az I.r. felperes igénye a büntetőeljárásban nyilvánvalóan nem bírálható el, ezért arra a polgári bíróságnak van hatásköre. Helyes ezért az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy I.r. felperes keresetét is érdemben kell vizsgálni.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a kialakult bírói gyakorlatra (EBH 2002/750 számú, illetőleg BH 2008/62 számú jogeset) mely szerint a bíróság által utóbb tévesnek ítélt vádemelés önmagában nem elég a vádhatóság felróható magatartásának megállapításához. A vádemelés az alperes mérlegelési tevékenységén alapszik és csak a tények kirívóan okszerűtlen értékelése, lényeges anyagi és eljárási szabálysértés értékelhető a kártérítési felelősséget megalapozó magatartásként.

A ... Ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy ez a perbeli esetben nem valósult meg. Kétségtelen ugyan, hogy már az APEH vizsgálat során is megállapítást nyert, hogy az I.r. felperes játékgépek fuvarozásával vállalkozóként a ... 2001 Kft-t bízta meg, amely a tevékenységet egyéni vállalkozókkal végeztette el a közreműködők a díjat pedig 2001-2003-ban az I.r. felperes felé kiszámlázták, s a fuvarokmányok is rendelkezésre álltak. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a nyomozati eljárás adatai alapján helytállóan hivatkozott azon adatokra, amelyek alapján

felmerült annak gyanúja, hogy az I.r. felperes és a ... között szállítványozási, fuvarozási jogviszony a perbeli szállítások időszakában, 2001. és 2003. között nem állt fenn. A nyomozás adatai alapján tehát éppen annak a jogviszonynak a léte vált kérdésessé, amely az állítólagos értékesítési lánc utolsó láncszeme a ... és az I.r. felperes között jött létre. E tény az elsőfokú bíróság helyes hivatkozása szerint alátámasztotta ... tanúvallomása, az ügyletekben résztvevő ügyvéd számítógépén 2001-re keltezett, de valójában 2005-ben készült megbízási szerződés, valamint az, hogy a II.r. felperes annak ellenére, hogy előadása szerint közvetlen, személyes kapcsolatban állt ...val, őt nem ismerte fel, róla helytálló személyleírást nem tudott adni. A ... és az I.r. felperes közötti szállítványozási szerződés az üzleti életben nem szokásos rendelkezést tartalmazott, amikor a szállítványozói díj megfizetése tekintetében a megrendelő a szerződés lejártáig, 5 évig nem volt köteles késedelmi kamatfizetésre, az I.r. felperes pedig nem a 2001-es teljesítés időpontjában, hanem egy kivételével 2005-ben bocsátotta csak ki a számlákat, s a II.r. felperes a számlák kifizetése körében ellentmondásosan nyilatkozott.

Ezen tények, valamint az értékesítési lánc tisztázatlan elemei alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes mérlegelési jogával élve jogszerűen emelt vádat a II.r. felperessel szemben. Önmagában az, hogy a büntetőbíróság által lefolytatott széleskörű bizonyítási eljárást követően a bíróság bűncselekmény hiányában a II.r. felperest felmentette, nem teszi azt jogszerűtlenné.

Mindezek alapján a ... Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helyes indokaira utalással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban az alperes a másodfokú eljárással kapcsolatban a Pp. 75. § (1) bekezdése értelmében perköltség igényrel nem élhet, egyebekben az alperes másodfokú perköltség igényt nem terjesztett elő, ezért az ítélet tábla annak megállapítását mellőzte.

..., 2016. április 26.

dr. Szabó Györgyi sk.
törvényszéki bíró, előadó

Vargáné dr. Erdődi Ágnes sk.
törvényszéki tanácselnök
a tanács elnöke

dr. Gajdos István sk.
törvényszéki bíró